

2014

a Túzok

védelmének éve

Hazánkban a túzok fokozottan védett madár, természetvédelmi értéke 1 000 000 Ft.

A túzok a nyílt területek, a sztyeppék, a nagy legelők és ma már a mezőgazdaságilag művelt területek madara. Elterjedési területe Marokkótól az Amur torkolatvidékéig nyúlik az eurázsiai sztyeppövezetben. Az egykor összefüggő európai állománya feldarabolódott, a faj Nyugat-Európa legtöbb országából kipusztult. Hazánkban jelentős állományai csupán a Kiskalföldön, a Duna-menti síkságon, a Nagy-Sárréten, a Biharisíkon és a Hortobágy térségében maradtak fenn. Egyedszámuk drasztikus csökkenés után 1500 körül stabilizálódott.

A hímek udvarlása a dürgés, amit március második felében vagy április első napjaiban kezdenek. A dürgés előtt a kakas fellazítja tollait, majd felfújja légzacsóját, mialatt nyaka egészen megvastagszik. Légzacsójába 5-6 liter levegő kerül, az így felfújott nyakú madár fejét hátrahajtva, szárnyait kifordítva tetszeleg a tyúkok előtt. A fészkelés április közepétől június közepéig tart. A tyúk egyedül kotlik, a csibék 25-28 nap alatt kelnek ki. Fészkalja általában 2, ritkábban 3, vagy 1 tojásból áll. A kakasok 4-6, a tyúkok 4 éves korukra válnak ivaréretté.

VESZÉLYEZTETŐ TÉNYEZŐK

- Élőhelyeiket felszámoló intenzív agrárgazdálkodás
- Ütközésveszélyes elektromos vezetékek
- Fészekragadozók elszaporodása (rókák, vaddisznók, kóbor kutyák)

VÉDELMEK

A túzok védelmének első lépése az ivararányt rendkívül kedvezőtlenül átalakító vadászat (kakasok kilövése) korlátozása, majd teljes tilalma, végül az 1970-es védetté nyilvánítás volt.

A magyar túzokvédelem módszere kezdetben a veszélyeztetett fészkaljak mentése, a tojások keltetése, a fiókák mesterséges felnevelése, és visszavádítása volt. Ennek megvalósítására 1975-ben létrehozták a Dévaványai Túzokrezervátumot. Napjainkban a túzokállomány hosszútávú megőrzésének eszköze a szabadtéri és az élőhelyvédelmi megoldások, amihez nagy segítséget nyújt az agrártámogatási rendszerek alkalmazása.

Az MME 1974-es megalakulása óta alapvető szerepet játszott a faj védelmében. Egyesületünk ott volt a Túzokvédelmi Munkacsoport 1988-as megalakulásánál, melynek jelenleg is tagja, illetve partnerként részt vettünk a 2004-2008 között zajló túzokvédelmi LIFE programban is. Nem véletlen tehát, hogy szervezetünk jelképe máig a Muray Róbert festőművész (1931-2009) által rajzolt túzok.

Ovjuk együtt a természetet!

Iratkozzon fel hírlevelünkre és értesüljön a madárvilág és a madárvédelem friss híreiről e-mailben.

MAGYAR MADÁRTANI ÉS
TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET
„40 éve a természet szolgálatában”

1121 Budapest, Költő u. 21. • e-mail: mme@mme.hu • telefon: 06 1 275 6247
Hazánk madárvédelmét támogathatja adományával és adójának 1%-ával!
Bankszámlaszámunk: 11712004-20011215 • Adószámunk: 19001243-2-43

• mme.hu

Adószámunk: 13600/40

Fotóanyag: Költör Szabolcs
Grafika: Éno-Maj
Festők: Fürtö István, Mészáros Béla